

Új Diptera-katalogus.

Irta Csiki Ernő.

A földkerekségén élő állatok akármelyik csoportjának tanulmányozásával foglalkozók egyik legfontosabb, vagyis legszükségesebb segédmunkája, az illető csoportból leírt állatok rendszeres katalogusa. Igaz ugyan, hogy még szükségesebbek és megfelelőbbek lennének az egyes csoportok monographiái, de ilyen csak egynehány van, ez tehát egyelőre csak ideális kívánalom marad. Már régóta törekszenek arra, hogy legalább összefoglaló katalogusok könnyítsék meg a szakbúvárok munkálkodását. Ilyen Gemminger és Harold 12 kötetes bogárkatalogusa, Trouessart-é az emlősökről, Kirby-é a nappali lepkék, az éjjeli lepkék egy része- és a szitakötőkről, Dalla-Torre-é a Hymenoptera-król, Severin-é a Hemiptera-król, Sharp-é a madarokról vagy a British Museum nagy leíró katalogusai (Reptilia, Amphibia, Aves, Lepidoptera Phalanae, Aves stb.) Több állatcsoport régibb katalogusa (Walker) nagyon elavult.

Dr. Kertész Kálmán, a M. Nemzeti Múzeum segédőre, elhatározta, hogy összeállít egy ilyen katalogust az eddig ismert Diptera-król. Több évi ernyedetlen szorgalom gyümölcse az előttünk fekvő Diptera-katalogus („Catalogus Dipteriorum hucusque descriptorum Vol. I., Museum Nationale Hungaricum, Budapestini, 1902. 339 lap., Ára 20 Kor.“) első kötete, mely az Eucephalákhoz tartozó következő családokat öleli fel: *Sciaridae*, *Mycetophilidae*, *Bibionidae*, *Chironomidae*, *Stenoxenidae*, *Culicidae*, *Ptychopteridae*, *Dixidae*, *Blepharoceridae*, *Simulidae*, *Orphnephelidae*, *Psychodidae* és *Rhyphidae*. E 13 családból 197 nemhez tartozó 2968 faj van felsorolva. A nemek systematikus, ezeken belül a fajok alfabetaikus sorrendben következnek. Az egyes fajokat a reájuk vonatkozó lehetőleg teljes irodalmi idézetek követik, elterjedésük területe is eléggé részletesen van megjelölve. A katalogus egyáltalában igen áttekinthetően van összeállítva, a családok, nemek, fajok és synonymáik könnyű megkeresésére pedig a gondosan összeállított tárgymutató szolgál.

Hogy szerző mily nagy érdemeket szerzett e munka megteremtésével, ezt azt hiszem fölösleges itt külön kiemelni. Nagy és nehéz munka volt, kivált ha tekintetbe vesszük, hogy a Diptera-krá

vonatkozólag ez az első kísérlet. Kívánságunk egyrészt most már csak az, hogy a hátralevő 7, esetleg 9 kötet is minél előbb kövesse az elsőt, másrészt a szerző fáradsága leginkább avval legyen jutalmazva, hogy katalogusa serkentse a Dipterologusokat a külföldi fajok tanulmányozására is, hiszen manapság épen egy ilyen katalogus hiánya az oka annak, hogy alig 1—2 ember foglalkozik az idegen világrészek Dipteráinak tanulmányozásával. Hogy ez a Diptera-katalogus mennyire volt szükséges, abból is látható, hogy a legtöbb bűvár nem ismeri az irodalmat és nehezen is szánja magát arra, hogy azt végig böngéssze; legjobb példa erre az a sok kétszer vagy többször is alkalmazott egyazon név. De feltűnő a más állatsoportokban már régóta használatban levő nevének újból való alkalmazása a Dipteráknál, hogy többet ne is említsek, ilyen pl. az *Anomala* Marshall [Trans. N. Zealand Institut. XXVIII. 1895. 293. (1896.)] egy-új-zélandi *Mycetophilidae* neve, holott az Samouelle által a bogarak egyik közönséges palaearktikus nemére már 1819. óta van lefoglalva.

Mint a Coleopteráknál lefoglalt nevek megváltoztatandók: *Anomala* Marshall (Diptera, 1896.) nec Samouelle (Coleoptera, 1819.) = **Kálmánia** nov. nom.; továbbá *Nitidula* Jerdon & Blyth (Aves, 1861., Proc. Zool. Soc. London, 1861. p. 201; conf. Sharpe, Hand-List of Birds. Vol. III, 1901. p. 217) nec. Fabricius (Coleoptera, 1775.) = **Madarászia** nov. nom.

A mi végül a kötet nyomdai kiállítását illeti, az Wesselényi Géza nyomdájának csak dicséretére válhatik. A katalogus, mely a M. Nemzeti Múzeum segítségével jelent meg, megrendelhető úgy a szerzőnél (Budapest, Nemzeti Múzeum), mint a külföldi bizományosnál (W. Engelmann, Leipzig) is.

Új kártékony molypille.

(*Phlyctaenodes sticticalis* L.)

Irta A. Aigner Lajos.

A *Phlyctaenodes (Eurycreon) sticticalis* nevű molypille, melyet Linné már 1761-ben leírt, az északi sarkvidéken kívül előfordul egész Európában, Ázsiának nagy részén (Kis-Ázsia, Örményország, Keleti Thian-San, Szibéria, Amur, Beludsisztán), sőt Észak-Amerikában is; Magyarországon 1896-ig mint közönséges jelenség-